

Sygn. akt III AUa 1247/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska (spr.)

SSA Anna Rodak

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Nagy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2017 r. w Ł.

sprawy **W. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę

na skutek apelacji W. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 27 czerwca 2016 r. sygn. akt VIII U 2392/15

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 1247/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – II Oddział w Ł. odmówił W. M. prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.), wobec braku spełnienia przesłanek do tego świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wywiódł, że ubezpieczony nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, przy jednoczesnym spełnieniu pozostałych warunków do nabycia dochodzonego świadczenia emerytalnego. Zdaniem Zakładu, wnioskodawca udokumentował 24 lata, 9 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 2 dni okresów nieskładkowych – łącznie 24 lata, 11 miesięcy i 28 dni.

W odwołaniu od tej decyzji W. M. domagał się jej zmiany oraz przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, podnosząc równocześnie, że spełnił wszystkie konieczne przesłanki do nabycia dochodzonego przez siebie świadczenia, w tym udowodnił 25 lat okresów składkowych i okresów nieskładkowych. Zdaniem skarżącego, legitymuje się on co najmniej 25 latami i 6 dniami wskazanymi wyżej okresów, gdyż podczas urlopów bezpłatnych faktycznie świadczył pracę na rzecz pracodawcy, względnie pozostawał w jego dyspozycji, pełniąc dyżur. Przypisywane

odwołującemu się urlopy bezpłatne miały charakter fikcyjny, służyły ochronie finansowej pracodawcy, który w tym czasie był zwolniony z ponoszenia kosztów pracowniczych.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania, argumentując w dalszym ciągu, jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 27 czerwca 2016 r. oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym oraz jego ocenie prawnej:

W. M., urodzony (...), złożył w dniu 5 maja 2015 r. wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 8 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – II Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie spełnił on koniecznych warunków do nabycia tego świadczenia, tj. nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. posiadania co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy uznał bowiem ubezpieczonemu 24 lata, 11 miesięcy i 14 dni takich okresów. W dniu 2 lipca 2015 r. W. M. złożył kolejny wniosek o emeryturę, domagając się wliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia od 7 maja 1981 r. do 21 maja 1981 r. oraz zaliczenia okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 maja 1992 r. do 30 listopada 1992 r. Zaskarżoną decyzją z dnia 7 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – II Oddział w Ł. odmówił skarżącemu ponownie prawa do emerytury, argumentując, że w dalszym ciągu nie wykazał on 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Zdaniem Zakładu, ogólny staż ubezpieczeniowy odwołującego się wyniósł ostatecznie 24 lata, 11 miesięcy i 28 dni.

W. M. był zatrudniony w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w okresie od dnia 21 marca 1983 r. do dnia 30 września 2001 r., na stanowisku formowacza wyrobów szklanych, w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczonemu skrócono okres wypowiedzenia i za okres od 1 października 2001 r. do 30 listopada 2001 r. wypłacono mu odszkodowanie. Podczas tego zatrudnienia, odwołujący się korzystał z urlopów bezpłatnych w okresach: od 7 września do 30 września 1988 r., 14 września 1990 r., od 24 września do 5 października 1990 r., 29 listopada 1990 r., od 28 lipca do 14 sierpnia 1992 r., 23 listopada 1992 r., 3 grudnia 1992 r., od 11 sierpnia do 13 sierpnia 1993 r., od 11 sierpnia do 12 sierpnia 1994 r., 30 grudnia 1998 r.

Organ rentowy uznał za udowodniony przez wnioskodawcę staż pracy wynoszący 24 lata, 11 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych: od 25 kwietnia 1973 r. do 23 września 1973 r., od 24 września 1973 r. do 29 stycznia 1975 r., od 30 stycznia 1975 r. do 17 kwietnia 1975 r., od 18 kwietnia 1975 r. do 5 stycznia 1977 r., od 31 stycznia 1977 r. do 15 listopada 1979 r., od 29 listopada 1979 r. do 18 czerwca 1980 r., od 26 sierpnia 1980 r. do 2 maja 1981 r., od 7 maja 1981 do 20 maja 1981 r., od 1 czerwca 1981 r. do 9 lipca 1982 r., od 21 września 1982 r. do 12 marca 1983 r., od 21 marca 1983 r. do 6 września 1988 r., od 1 października 1988 r. do 13 września 1990 r., od 15 września 1990 r. do 23 września 1990 r., od 6 października 1990 r. do 28 listopada 1990 r., od 30 listopada 1990 r. do 27 lipca 1992 r., od 15 sierpnia 1992 r. do 22 listopada 1992 r., od 8 października 1992 r. do 10 października 1992 r., od 24 listopada 1992 r. do 2 grudnia 1992 r., od 4 grudnia 1992 r. do 10 sierpnia 1993 r., od 14 sierpnia 1993 r. do 10 sierpnia 1994 r., od 27 września 1993 r. do 15 października 1998 r., od 13 sierpnia 1994 r. do 29 grudnia 1998 r., od 13 października 1994 r. do 18 października 1994 r., od 24 października 1994 r. do 29 października 1994 r., od 17 czerwca 1995 r. do 21 czerwca 1995 r., od 30 maja 1996 r. do 5 czerwca 1996 r., od 15 kwietnia 1998 r. do 30 kwietnia 1998 r., od 31 grudnia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – II Oddział w Ł. uwzględnił skarżącemu staż pracy w szczególnych warunkach w wysokości 15 lat, 5 miesięcy i 6 dni oraz ustalił, że nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Ustalając stan faktyczny, Sąd pierwszej instancji oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, w aktach emerytalnych i załączonych aktach osobowych ze Spółdzielni Pracy (...) w Ł., a nadto na zeznaniach przesłuchanych świadków: S. B., S. M., K. S. oraz B. S.. Ze wskazanych wyżej akt osobowych skarżącego wynika w sposób jednoznaczny, że wnioskodawca wielokrotnie składał wnioski o udzielenie urlopów bezpłatnych, np. we wniosku bez daty – na dni od 7 września do 30 września 1988 r., we wniosku z dnia 29 listopada 1990 r. na ten dzień, we wnioskach bez daty – na 14 września 1992 r. i na dni 24 września do 5 października 1990 r., we wniosku z 2 grudnia 1992 r. na dzień 3

grudnia 1992 r., w dniu 23 listopada 1992 r. na ten dzień, w dniu 16 lipca 1992 r. na okres od 28 lipca do 14 sierpnia 1992 r., we wniosku bez daty – na dzień 30 grudnia 1998 r., a zgodę na urlopy udzielał świadek S. M.. Okresy wskazane we wnioskach pokrywają się z okresami, w których udzielono urlopu bezpłatnego, a które zostały umieszczone w świadectwie pracy. W aktach osobowych brak jest potwierdzenia odwołania wnioskodawcy z udzielonego mu urlopu bezpłatnego. Żaden ze świadków nie potwierdził, że skarżący był odwoływany z urlopu bezpłatnego. Nawet przełożony wnioskodawcy S. M. zeznał, iż takiego zdarzenia, aby odwołano wnioskodawcę z urlopu, nie pamięta, natomiast on sam był kiedyś odwołany z urlopu, gdy zaistniała taka potrzeba. Zeznania świadka S. M. są istotne, gdyż jako kierownik rozliczał on obecność pracowników w zakładzie, wobec czego takie fakty były mu znane. Także świadek B. S., pracująca w spornym okresie jako kierownik działu kadr i sekretarka, zeznała, że ewentualnym odwołaniem z urlopu bezpłatnego, udzielonego na wniosek danego pracownika, zajmował się kierownik, a jeśli pracownik został odwołany z urlopu bezpłatnego, to powinno to być odnotowane.

Oceniając stan faktyczny sprawy oraz zebrany w sprawie materiał dowodowy, mając na uwadze treść przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym przede wszystkim art. 184 w związku z art. 32 tej ustawy, Sąd Okręgowy wywiódł, że skoro W. M. nie udowodnił posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, to tym samym nie spełnił on ustawowych warunków do nabycia prawa do dochodzonej przez siebie emerytury.

Z tych wszystkich powodów, Sąd pierwszej instancji, działając z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie od decyzji z dnia 7 sierpnia 2015 r., jako całkowicie bezzasadne.

Wyrok ten zaskarżył w całości apelacją W. M. – zastąpiony przez pełnomocnika adw. A. Ś. - który zarzucił rozstrzygnięciu:

- **naruszenie prawa procesowego**, tj. **art. 233 § 1 k.p.c.** - przez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a mianowicie zeznań świadków oraz ubezpieczonego, z których wynika, iż w zakładzie pracy wnioskodawcy dochodziło do sytuacji, gdy pracownika odwoływano z urlopów bezpłatnych, przy czym nie były to sytuacje nadzwyczajne, zaś ze względu na trudną sytuację finansową pracodawcy, urlopy te miały charakter fikcyjnego dyżuru – odpłatnego lub nie.

Formułując powyższe zarzuty, strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku oraz uwzględnienie odwołania, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – II Oddziału w Ł. domagał się oddalenia apelacji.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie prawidłowo ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, oraz w treści obowiązujących przepisów prawa, w niczym nie naruszając art. 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748), w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania przez Sąd pierwszej instancji, który to przepis zasadnie powołano jako podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Regulacja prawna zawarta w ustępie 2 powołanego przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Słusznie przyjął Sąd Okręgowy, że przepisami, o których mowa powyżej, są przepisy zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), a przede wszystkim w jego § 3 i 4.

Poza sporem pozostawało, że wnioskodawca osiągnął wymagany wiek emerytalny wynoszący 60 lat (nastąpiło to w dniu 2 czerwca 2015 r.), udowodnił ponad 15 - letni okres pracy w szczególnych warunkach (w sumie posiada 15 lat, 5 miesięcy i 16 dni takich okresów), a nadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Jedyną kwestią sporną było natomiast to, czy odwołujący się wykazał posiadanie na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Prawidłowo przyjął Sąd pierwszej instancji, że ubezpieczony nie spełnił w istocie powyższej przesłanki, gdyż nie legitymuje się wymaganym okresem ogólnego stażu pracy. Z ustaleń poczynionych przez organ rentowy wynika, że W. M. – na dzień złożenia pierwszego wniosku o emeryturę, tj. 5 maja 2015 r. – udowodnił jedynie staż sumaryczny w wymiarze 24 lata, 11 miesięcy i 14 dni. Taki sam staż został przyjęty przez organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego w decyzji z dnia 27 maja 2015 r. (okresy składkowe wyniosły wówczas 24 lata, 9 miesięcy i 12 dni, zaś okresy nieskładkowe 2 miesiące i 2 dni). Ponieważ skarżący zgłosił dodatkowo okres składkowy od 7 maja 1981 r. do 21 maja 1981 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w uwzględnieniu wniosku z dnia 6 lipca 2015 r., zaskarżoną decyzją z dnia 7 sierpnia 2015 r., odmówił ponownego ustalenia prawa do emerytury, bowiem ubezpieczony na wymagane 25 lat stażu sumarycznego, wykazał ostatecznie 24 lata, 11 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W toku całego postępowania odwoławczego przed Sądem Okręgowym w Łodzi, W. M. kwestionował przyjęty przez organ rentowy staż sumaryczny, wywodząc, że winien mu zostać uwzględniony dodatkowo okres składkowy w wymiarze co najmniej 8 dni, kiedy to będąc pracownikiem Spółdzielni Pracy (...) w Ł., pomimo wykazanych w tym czasie w świadectwie pracy z dnia 28 września 2001 r. okresów urlopu bezpłatnego, w rzeczywistości został odwołany z tego urlopu i świadczył pracę. Wnioskodawca nie określił precyzyjnie, w jakich dniach nastąpiło odwołanie z urlopu bezpłatnego i świadczenie pracy. Sąd Okręgowy przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe, w tym dowód z dokumentów załączonych do akt sprawy, akt emerytalnych oraz akt osobowych ubezpieczonego, w tym świadectwa pracy wystawionego przez Spółdzielnię Pracy (...) w Ł., w którym zostały szczegółowo podane okresy urlopów bezpłatnych. Okresy tych urlopów, na co zwrócił Sąd orzekający, pokrywały się z wnioskami samego wnioskodawcy o udzielenie mu urlopu bezpłatnego w konkretnych dniach, znajdujących się w aktach osobowych pracownika. Sąd przeprowadził nadto dowód z zeznań zgłoszonych przez skarżącego świadków, którzy nie potwierdzili, aby W. M. został kiedykolwiek odwołany z urlopu. Zeznania świadków oraz ubezpieczonego zostały – podobnie, jak i pozostały materiał dowodowy – ocenione szczegółowo przez Sąd Okręgowy w ramach swobodnej oceny dowodów, bez przekroczenia granic, o jakich stanowi przepis art. 233 § 1 k.p.c. Sposób, w jaki została przeprowadzona ocena wszystkich dowodów, wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, które wskazują na to, że Sąd kierował się zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, wyprowadzając z materiału dowodowego słuszne wnioski. Te ostatnie nie zostały w żaden sposób podważone w treści apelacji, która poza nieuprawnionym zarzutem naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., nie zawiera innych zarzutów.

Reasumując, należało przyjąć, że skoro W. M. nie spełnił ustawowych warunków do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (nie wykazał posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25 lat stażu sumarycznego), to zasadnie odmówiono mu prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny w Łodzi, z mocy art. 385 k.p.c., oddalił apelację ubezpieczonego, jako całkowicie bezzasadną.